

75 PROCENT FOSFAATVRIJSTELLING VOOR COMPOST: TOELICHTING OP DE REGELS & REKENVOORBEEDEN

Factsheet – versie van 6 maart 2023

Op 14 februari 2023 zijn wijzigingen van de Uitvoeringsregeling gebruik meststoffen en de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in de Staatscourant gepubliceerd. Onder deze wijzigingen valt ook de 75% fosfaatvrijstelling voor compost. Deze vrijstelling geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023. Deze factsheet licht de nieuwe regelgeving toe en geeft een aantal rekenvoorbeelden.

1. ALGEMEEN

Met ingang van 1 januari 2023 gelden voor verschillende typen organische stofrijke meststoffen (OS-rijke meststoffen) nieuwe fosfaatvrijstellingen. Voor groencompost en gft-compost geldt een fosfaatvrijstelling van 75%. Voor champost en vaste storrijke mest geldt een fosfaatvrijstelling van 25%. Vaste storrijke mest is gedefinieerd als vaste mest waarin zichtbaar een substantiële hoeveelheid stro aanwezig is. Dit houdt in dat het stro duidelijk met het blote oog herkenbaar moet zijn in de op het land uitgereden mest, en dat het stro gelijkmatig in de mest verdeeld is.

In de toelichting op de vrijstellingen geeft de Minister het volgende aan:

‘Het toepassen van OS-rijke meststoffen levert meerdere voordelen op: het verbetert de bodemkwaliteit (toename organische stof en bodembiodiversiteit), het stimuleert de opslag van CO₂ (in de vorm van stabiele organische stof) en het stimuleert de bovengrondse biodiversiteit van insecten en weidevogels. Daarom wordt het gebruik van OS-rijke meststoffen gestimuleerd.’

2. MINIMUM EN MAXIMUM HOEVEELHEID COMPOST

Om gebruik te maken van de 75% P-vrijstelling geldt dat een **minimale hoeveelheid** van 20 kg fosfaat per hectare opgebracht moet worden van compost, al dan niet in combinatie met andere organische stofrijke meststoffen waarvoor een vrijstelling geldt. Deze minimale hoeveelheid is nodig om het gehalte organische stof in de bodem positief te kunnen beïnvloeden.

Daarnaast geldt een **maximum** aan de hoeveelheid compost die met een vrijstelling mag worden toegepast, al dan niet in combinatie met andere organische stofrijke meststoffen waarvoor een vrijstelling geldt. Dit maximum is gelijk aan de hoeveelheid kilogrammen fosfaat die horen bij de fosfaatgebruiksnorm die van toepassing is. Een maximum is nodig om te voorkomen dat te veel fosfaat op de bodem wordt gebracht, hetgeen een risico vormt voor de waterkwaliteit.

De fosfaatgebruiksnormen zelf worden niet gewijzigd. Het blijft dus mogelijk om meer compost op te brengen dan dit maximum dat voor 75% is vrijgesteld. Wel moet de hoeveelheid compost boven dit maximum voor 100% meegenomen worden in de berekening voor de fosfaatgebruiksnorm.

3. REKENVOORBEELDEN

In de toelichting bij de wijziging van de Regelingen staat een aantal voorbeelden van de toepassing van de vrijstellingspercentages en de minimum & maximum hoeveelheden. Onderstaand zijn deze voorbeelden (met bewerking) overgenomen:

Voorbeeld 1

Een landbouwer heeft bouwland met een fosfaatgebruiksnorm van 120 kg/ha. De maximale hoeveelheid OS-rijke meststof waarvoor met een gedifferentieerd percentage mag worden gerekend is dan ook 120 kg fosfaat per hectare. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 90 kg fosfaat per hectare drijfmest van rundvee op. De overige 30 kg fosfaat per hectare vult de landbouwer op met compost. Omdat meer dan 20 kg fosfaat per hectare wordt gebruikt (het minimum), telt de compost voor 25% mee, en mag de landbouwer 120 kg fosfaat per hectare in plaats van 30 kg fosfaat per hectare gebruiken.

Meststof	Gebruikte kg P/ha	Waarvan OS-rijke meststof (kg P/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening van de mate waarin is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm (kg P/ha)
Rundveedrijfmest	90	-	100%	90
Compost	120	120	25%	30
Totaal	210	120	-	120

Voorbeeld 2:

Een landbouwer heeft bouwland met een fosfaatgebruiksnorm van 60 kg/ha. De maximale hoeveelheid OS-rijke meststof waarvoor met een gedifferentieerd percentage mag worden gerekend is dan ook 60 kg. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 45 kg fosfaat per hectare drijfmest van rundvee op. De overige 15 kg fosfaatruimte vult de landbouwer op met compost. Omdat hij meer dan 20 kg fosfaat per ha gebruikt telt de compost voor 25% mee.

Meststof	Gebruikte kg P/ha	Waarvan OS-rijke meststof (kg P/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening van de mate waarin is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm (kg P/ha)
Rundveedrijfmest	45	-	100%	45
Compost	60	60	25%	15
Totaal	105	60	-	60

Voorbeeld 3

Een landbouwer heeft bouwland met een fosfaatgebruiksnorm van 120 kg fosfaat per hectare. De hoeveelheid OS-rijke meststof waarvoor met een gedifferentieerd percentage mag worden gerekend is dan ook 120 kg fosfaat per hectare. De landbouwer wil alleen gebruik maken van compost als meststof. Er kan maximaal 120 kg fosfaat uit compost in aanmerking komen voor het gedifferentieerd percentage. Hierdoor houdt hij nog extra ruimte voor 90 kg fosfaat uit compost die voor 100% wordt betrokken bij de berekening voor de fosfaatgebruiksnorm.

Meststof	Gebruikte kg P/ha	Waarvan OS rijke meststof (kg P/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening van de mate waarin is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm (kg P/ha)
Compost	120	120	25%	30
Compost	90	90	100%	90
Totaal	210	210		120

Voorbeeld 4

Een landbouwer heeft bouwland met fosfaattoestand laag. De bijbehorende fosfaatgebruiksnorm is 80 kg fosfaat per hectare. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 50 kg fosfaat per hectare drijfmest op. De overige 30 kg fosfaat per hectare wil de landbouwer opvullen met compost. De landbouwer mag maximaal 80 kg fosfaat per hectare van een OS-rijke meststof betrekken in de gedifferentieerde berekening (het maximum). Hierdoor houdt hij nog extra ruimte voor 10 kg fosfaat uit compost die voor 100% wordt betrokken bij de berekening voor de fosfaatgebruiksnorm.

Meststof	Gebruikte kg P/ha	Waarvan OS rijke meststof (kg P/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening van de mate waarin is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm (kg P/ha)
Drijfmest	50	-	100%	50
Compost	80	80	25%	20
Compost	10	10	100%	10
Totaal	140	90	-	80

Voorbeeld 5

Een landbouwer heeft bouwland met fosfaattoestand ruim. De bijbehorende fosfaatgebruiksnorm is dan 60 kg fosfaat per hectare. De hoeveelheid OS-rijke meststoffen waarop het gedifferentieerde percentage mag worden toegepast is 60 kg fosfaat per hectare. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 40 kg fosfaat per hectare drijfmest op, de overige 20 kg fosfaat per hectare wordt opgevuld met 50% compost en 50% strorijke vaste mest van paarden. Deze OS-rijke meststoffen tellen respectievelijk voor 25% en 75% mee. Totaal mag de landbouwer 40 kg fosfaat per hectare in plaats van 10 kg fosfaat per hectare compost opbrengen en 13,3 kg fosfaat per hectare in plaats van 10 kg fosfaat per hectare strorijke vaste mest van paarden. Het totaal aan OS-rijke meststoffen dat is betrokken in de gedifferentieerde berekening bedraagt 53,3 kg fosfaat per hectare, en blijft dus onder de norm van 60 kg fosfaat per hectare.

Meststof	Gebruikte kg P/ha	Waarvan OS rijke meststof (kg P/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening van de mate waarin is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm (kg P/ha)
Drijfmest	40	-	100%	40
Compost	40	40	25%	10
Strorijke paardenmest	13,3	13,3	75%	10
Totaal	93,3	53,3	-	60

Voorbeeld 6

Een landbouwer heeft bouwland met fosfaattoestand arm, de bijbehorende fosfaatgebruiksnorm is 120 kg fosfaat per hectare. De maximale hoeveelheid OS-rijke meststoffen waarop het gedifferentieerde percentage mag worden toegepast is 120 kg fosfaat per hectare. De landbouwer brengt 120 kg fosfaat per hectare op uit compost. Deze groencompost telt voor 25% mee en wordt daarmee dus voor 30 kg fosfaat per hectare meegenomen in de fosfaatgebruiksnorm. De landbouwer houdt 90 kg fosfaat per hectare ruimte over voor een meststof die hij voor 100% meetelt. De landbouwer hoeft deze ruimte niet op te vullen. In het voorbeeld kiest de landbouwer ervoor om 40 kg fosfaat per hectare drijfmest op te brengen en het restant van 50 kg fosfaat per hectare niet in te zetten.

Meststof	Gebruikte kg P/ha	Waarvan OS rijke meststof (kg P/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening van de mate waarin is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm (kg P/ha)
Compost	120	120	25%	30
Drijfmest	40	-	100%	40
Totaal	160	120	-	70

4. MEER INFORMATIE

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de BVOR, tel. (0317) 42 67 55 of mailen naar info@bvor.nl